

ORKLAND
KOMMUNE

Forvaltningsrevisjon vann og avløp

Gjennomgang av administrasjonens tilbakemelding til
Revisjon Midt-Norge, brev av 31.03.23

Forvaltningsrevisjonsrapport - vann og avløp

Kommunestyre har behandlet saken i møte 26.10.2022 sak 75/22

Behandling i Kommunestyre 26.10.2022:

Oppdragsansvarlig revisor Sunniva Tusvik Sæter orienterte om revisjonsrapporten.

Votering

Kontrollutvalgets innstilling – enstemmig

Kommunestyres vedtak

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport om vann og avløp til orientering
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å:
  - Få på plass rutiner og planer på de områdene hvor dette mangler, samt oppdatere de ved behov
  - Gjøre tiltak som reduserer lekkasjer på ledningsnett
  - Beskrive drifts- og vedlikeholdsbehov for alle anlegg
  - Utarbeide en overordnet plan for vedlikehold og fornying
  - Oppdatere beredskapsplan for vann
  - Sikre at utskiftingstakten på ledningene er tilstrekkelig
  - Sikre at avløpsanleggene har tilstrekkelig kapasitet
  - Sikre at rutiner for oppfølging av avløpsanlegg og etterlevelse av tillatelser innen avløp er tilstrekkelig
  - Sikre at kommunen har tilstrekkelig oversikt over private avløpsanlegg i sine system
  - Gjennomføre tilsyn med private avløpsanlegg
  - Sikre at alle anlegg inspiseres jevnlig
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan kommunestyrets vedtak er fulgt opp innen 31.03.2023.

1. Kommunen bør få på plass rutiner og planer der det mangler, samt oppdatere de ved behov

1.1 Rutiner

- Ligger i dag i Teams
  - Mappestruktur – dokumenter i word, PDF mm.
- Bestilt oppgradering av Gemini Portal – for digital tilgjengelighet og registrering.
- Antatt at en vil trenge 2023 for å få alle stasjoner oppe i systemet.
- IK-håndbok, HMS-rutiner vil bli lastes opp i kvalitetssikringssystem Compillo, påbegynt pr dato.

1.2 Planer

- Gjennomgang av planer kommunen har og har behov for.
- Redegjort for status, samt når de skal foreligge og evt revideres.

2. Kommunen bør gjøre tiltak som reduserer lekkasjer på ledningsnett

- Pågår kontinuerlig ved registrert endringer i vannforbruk, akutt eller over tid.
- Flere vannmålere i ledningsnett vurderes for å registrere lekkasjeområder raskere
- Lekkasjeteam med ultralydmålere og hydrofor bidrar til å lokalisere lekkasjer.
- Innføring av smarte vannmålere i husstand kan på sikt gi oversikt over lekkasjer i områder/stikkledninger.
- Utbedring av lekkasjer utføres fortløpende på eget nett.
- På private ledninger må eier kontaktes og gis skriftlig varsling/pålegg etter forvaltningslovens bestemmelser.

3. Kommunen bør beskrive drifts- og vedlikeholdsbehov for alle anlegg

- Vedlikeholdsbehov og utført vedlikehold på bygningsmassen registreres i Teams.
  - Mappestruktur for hvert bygg hvor FDV-dokumenter legges
  - Excel regneark med oversikt over planlagt og utført arbeider.
- Behov for ledningsrehabilitering og kumskifte registreres i Gemini Portal.
- Hendelser som krever umiddelbare tiltak – blir søkt utbedret umiddelbart
- Større utbedringer meldes inn i forbindelse med budsjettprosess
- For øvrig løpende vurdering hvor følgende blir tillagt vekt:
  - Tidligere hendelser
  - Ledningens alder
  - Materialtyper

4. Kommunen bør utarbeide en overordnet plan for vedlikehold og fornying

- I Gemini har kommunen registrert ledningsmateriell, anleggsår og tidligere hendelser i nettet.
- Ser behov for å lage en overordnet plan for vedlikehold og fornying, med fokus bl.a. på
  - Eldre vannledninger i støpjern, og PVC fra før ca. 1978 bør prioriteres
  - Eldre avløpsledninger i betong o.l.
  - Separering av ledningsnett

5. Kommunen bør oppdatere beredskapsplanen for vann

- Pågår ROS-analyser for å avdekke kritiske hendelser for vannverkene, fra nedslagsfelt/vannkilde og fram til stikkledninger til forbruker. Dvs hele vannforsyningssystemet.
- Resultater vil danne grunnlag for beredskapsplan
- Beredskapsplanene må følges opp i daglig drift, eventuelt større tiltak i budsjett/handlingsplaner.

6. Kommunen bør vurdere om utskiftingstakten på ledninger er tilstrekkelig

- Generelt bør utskiftingstakten være minimum 2 % årlig.
- Det er avsatt midler for å lage egen plan mht. utskifting av ledningsnett i 2023/24.

7. Kommunen bør sikre at avløpsanleggene har tilstrekkelig kapasitet

- Omtalt i hovedplan for vann og vannmiljø vedtatt i 2022.
- Vassbygda og Kjøra ferdigstilt, jf ny hovedplan.
- Skisseprosjekter for Løkken og Gammelosen (GORA) igangsatt.
- Forprosjekt for oppgradering av Grefstad RA utarbeidet. Er i prosjekteringsfase.

Endring i avløpsdirektivet kan medføre strengere krav enn det som var forutsatt da temaplan ble utarbeidet.

8. Kommunen bør vurdere om rutiner og oppfølging av avløpsanleggene og etterlevelse av tillatelser innen avløp er tilstrekkelig.

- VA-avd. drifter anleggene og tar prøver i hht. utslippstillatelse og bestemmelser i forurensningsforskriften
- Det rapporteres årlig til forurensningsmyndigheten. Forurensningsmyndiget er Kommune og Statsforvalter avhengig av anleggsstørrelse.
- Det er planlagt oppgradering og/eller nye anlegg – en har derfor valgt å tillate mindre tilknytninger på tross av at dagens anlegg ikke har kapasitet til tilfredsstillende rensing.
- For større utbygginger må det gjøres en konkret vurdering mht. tilknytning inntil nytt renseanlegg er på plass.

9. Kommunen bør sikre at de har tilstrekkelig oversikt over private avløpsanlegg i sine systemer

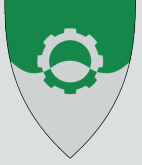
- Gemini Privat Utslipp anskaffet for oppfølging av spredt avløp/private avløpsanlegg.
  - Digital forvaltning
  - Arkivering av dokumentasjon om anlegg
  - Løsning for kontroll/inspeksjon/tilsyn og varslings.
  - Remidts IKS har oversikt over alle slamtanker som skal tømmes.
    - Danner grunnlag for registreringer i kommunens system

10. Kommunen bør gjennomføre tilsyn med private avløpsanlegg

- Tiltaksprogram under arbeid – politisk behandling i april 2023.
- Opprydding i forurensning fra private anlegg i område for område.
  - Prioritere sårbare område med brukerinteresser
  - Deretter område med «moderat» eller «dårlig» økologisk tilstand – hvor tiltak forventes å gi bedring.
- Framtidig jevnlig kontroll/inspeksjon av nye anlegg, både private og kommunale.

11. Kommunen bør sikre at alle anleggene inspiseres jevnlig

- Fra 01.01.23 er det 2 personer som arbeider med kap. 12 og 13 anlegg.
- Økt ressurs for gjennomføring av oppryddingsprosjekter.
- Stilling skal også håndtere søknadsbehandling, dokumenttilsyn og fysisk tilsyn, påleggssaker mm.
- Øvrige saksbehandlere på enheten har også kompetanse til å kunne bidra i perioder med høy arbeidsbelastning.

**ORKLAND
KOMMUNE**

Det jobbes kontinuerlig med de forhold som nå er gjennomgått, og Kommunedirektøren kommer tilbake med oppdatert status innen sommeren 2024(om dette blir vedtaket i dagens Kontrollutvalg).

**ORKLAND
KOMMUNE**